

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษา วิจัยในครั้งนี้ พบว่า

1. พุ่มลอยน้ำภายในก้นดักที่ทำจากไม้บัลซ่า มีจำนวนไข่และลูกน้ำยุงลายมากที่สุด ส่วนรูปทรงกลม(โดนัท)มีจำนวนไข่และลูกน้ำยุงลายมากกว่ารูปทรงกากบาท แต่ไม่มีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.345$) แสดงว่าจำนวนไข่และลูกน้ำยุงลายขึ้นอยู่กับวัสดุ แต่ไม่ขึ้นอยู่กับรูปทรง

จึงสรุปได้ว่า พุ่มไม้รูปทรงกลม(โดนัท)ในภาชนะพลาสติกบุยางรถยนต์เหมาะสมที่สุด ที่นำไปใช้ทดลองต่อไปในชุมชน

2. สรุปได้ว่าก้นดักไข่และลูกน้ำยุงลาย สามารถดึงดูดให้ยุงลายมาวางไข่ได้ดีกว่าภาชนะน้ำขังภายในบ้าน และสามารถลดจำนวนลูกน้ำยุงลายในภาชนะปกติลงได้ประมาณ 3 เท่า อย่างไรก็ตาม จำนวนไข่และลูกน้ำในก้นดักมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในสัปดาห์ท้ายๆ เพิ่มสูงกว่าที่พบในภาชนะน้ำขังประมาณ 6 - 7 เท่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะโดยตรงจากผลการวิจัย

1. พุน้ำลอยน้ำที่ทำด้วยไม้รูปวงกลม ในภาชนะพลาสติกบุยางรถยนต์ด้านใน เป็นภาชนะที่ได้ผลในการดึงดูดให้ยุงลายมาวางไข่ และใช้วัสดุที่หาง่าย ราคาไม่แพง มีความสะดวกในการวางภายในบ้าน ดังนั้นควรใช้ทำกับดักไข่และลูกน้ำยุงลาย
2. กับดักไข่และลูกน้ำยุงลายที่ประดิษฐ์จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถลดปัญหาความชุกของยุงลายลงได้ระดับหนึ่ง จึงควรนำไปทดลองในพื้นที่ ให้กว้างขวางขึ้นโดยใช้หลายๆ ชุมชน ทำการสุ่มตัวอย่างชุมชนเป็นชุมชนทดลอง และชุมชนควบคุม (clustered randomized trial)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในแง่ปฏิบัติเกี่ยวกับกับดักไข่และลูกน้ำยุงลาย

1. กับดักไข่และลูกน้ำยุงลายที่นำมาใช้ ต้องมีการตรวจตรา และดูปริมาณน้ำภายในกับดักและไม่ทำให้กับดักล้มหรือ เด็กนำไปเล่น ซึ่งชาวบ้านต้องให้ความร่วมมือ และเห็นความสำคัญ
2. ตำแหน่งที่วางกับดักจะต้องมีการสำรวจว่ามีปริมาณลูกน้ำยุงลายมากหรือไม่ เพื่อให้การวางกับดักได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด
3. การใช้พุน้ำลอยน้ำที่เป็นไม้รูปวงกลม ต้องมีการเปลี่ยนเมื่อใช้ไประยะหนึ่ง หรือเห็นว่าพุน้ำไม้ผุพังลงก็ควรเปลี่ยน ในการทดลองครั้งนี้เปลี่ยนทุก 15 วัน

มาตรการควบคุมยุงลายอื่นๆ ที่ยังคงควรดำเนินการต่อไป

1. การมีฝาปิดภาชนะเก็บน้ำ ก็ไม่ได้ช่วยป้องกันยุงลายวางไข่มากนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการปิดฝาไม่สนิท หรือ ไม่ได้ปิดตลอดเวลาที่ไม่ได้ใช้น้ำ
2. ควรมีการเร่งรัด ปรับปรุง สภาพแวดล้อม เพื่อควบคุมยุงลายมีเป้าหมาย คือการควบคุมความชุกชุมของยุงลาย โดยการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในทุกครัวเรือน
3. ควรให้มีการให้สุขศึกษา ประชาสัมพันธ์ เชิงรุก ทั้งแนวกว้างและแนวลึก เพื่อให้ประชาชนและชุมชน รู้จักและตื่นตัว ตระหนักถึงอันตราย ของโรคไข้เลือดออก เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมทำลาย แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และเผยแพร่ความรู้ต่อไป
4. การดำเนินการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชน จึงควรเน้น ในการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ โดยใช้ ขบวนการ KAP (Knowledge, Attitude, Practice) โดยให้เจ้าหน้าที่กระตุ้นส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินการควบคุม และทำลาย แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ในชุมชน อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง